

SAVKA KEČMAN, nosilac "Spomenice 1941"
iz Vakufa, opš. Bos. Gradiška

S J E Č A N J E

na moju majku DODIK rođj. Stojanović MARIJU

Moja majka Marija rođjena je 10.5.1884.g. u Gorskome Kotaru u selu Gomirje, tadašnji okrug Ogulin u radničkoj porodici. Otac je bio Djoko Stojanović. Radio je na željeznici, na stanici Gomirje kao otpravnik vozova. Porodica je bila brojna, jer je Djoko, moj djed imao 15 djece, od kojih su dvojica: Milan i Vasilije bili stariji od moje majke. Djed Djoko se u stvari ženio dva puta. Sa prvom ženom Savom, majkom Marijinom imao je četvoro djece, a sa drugom ženom Martom imao je jedanaestero djece.

Majka Marija se udevala tri puta. Prvi puta za Ramić Lazu iz sela Ramića u Gorskome Kotaru i imala nas troje djece: Savku, Andju i Miloša. Pošto je moj otac umro, majka se preudala u selo Jazovac, opš. Bos. Gradiška, za Milana Puhara zemljoradnika. Ovdje se rodio brat Djuro. Pošto majka nije bila vjenčana, Djuro je upisan na majčino prezime Stojanović. Pošto je Milan umro, a majka nije vjenčana, morala je otići iz te kuće. Tako je sa nama, djecom iz prvog braka i Djutom, koji je imao 3 godine, došla u Vakuf i ušla se za Trivuna Dodig i sa njime je imala troje djece, od kojih je dvoje starijih umrlo maleni, a treća Zagorka-Zaga, sada živi u Sarajevu i radi kao inženjer hemije u "Unioninvestu" u Sarajevu.

Majka Marija za svoga vremena u tri braka rodila je devetero djece, od kojih su odraslo 5 (petero), a druga su umrla malena. U životu se jako napatila sa nama djecom i stalno ju je pratila sirotinja i težak život.

Moj brat Djuro Stojanović pripadao je naprednoj omladini i još kao djek djelovao je u selu, a tako i na nas čitavu porodicu. Znam da je prije rata organizovao neka društva, a početkom ustanka 1941 godine, svi mi smo se opredjelili za Nar. osl.pokret. Majka Marija jr odmah počela saradjivati 1941 godine. Djuro je bio postavljen u januaru 1941 godine za učitelja u selu Stričići, ali je u toku ustanka bio najviše kod kuće u Vakufu.

Majka Marija je išla Mesto u Banja Luku u izviđanje. Donosila je važne izvještaje sa podacima o kretanju i broju neprijatelja-

ske vojske. Često sam i ja išla sa njom u Banja Luku i znam da je njena veza bio jedan domobranski oficir iz Prijedora. Stanovao je u Boriku, a jednom sam bila i kod njegove kuće, odnosno u stanu, gdje me je njegova žena vrlo ljubazno primila. Druga veza bio joj je Mujo Kušmić i Stana, to što ja znam.

Ovaj domobranski oficir dolazio je našoj kući u Vakuf i sastajao se sa partizanima. Sjećam se da je u Vakufu imao sastanak sa Gorkom Agramovićem, Duškom Bojanićem i Ilijom Stojanovićem. Sjećam se da je majka Marija jednom kolima vozila u Banja Luku Iliju Stojanovića i Gorjka Agramovića, kao bolesnike u kolima. Kako su otišli tako su se i vratili, a išli su radi uspostavljanja neke veze.

Sjećam se da je majka Marija u kolima (zaprega) dovozila puške, bombe i municiju. Municiju bi stavljala u korpu, a odozgo vunu, tako da je izgledalo da je u korpi vuna. Puške su stajale dole u kolima, a odozgo slama. Bila je vrlo hrabra i neustrašiva, spremna da svaki zadatak izvrši.

Majka Marija je uhapšena u aprilu 1943 godine. Došli su Nijemci i oterali je od kuće. Izdala ju je Ana Hajduk iz Banja Luke, jer su one bile ranije u vezi.. Naime, Ana Hajduk je uhapšena i kada je mučena odala je Mariju. Obećali su joj da će je pustiti kući ukoliko kače i oda saradnike. Ana Hajduk je nakon nekoliko dana ubijena u Banja Luci.

Pošto je majka Marija oterana, nakon tri nedelje uhapšili su i mene i doterali u "Crnu kuću" u Banja Luci, gdje je bila i majka Marija. Mene su stavili u ćeliju gdje je bila i Hajduk Ana, Jakovljević Ruža i jedna Muslimanka. Ova muslimanka bila je samo jednu noć i mislim da je bila agent. Pošto sam ja uhvaćena i oterana, nakon nekoliko dana uhvatili su i moga muža Iliju Kecmana.

U zatvor kada sam došla i našla Anu Hajduk (inače našu priju. Njena ćerka bila je udata za moga brata Miloša.) upitala sam je: šta ovo uradi od nas, našta mi je ona odgovorila: "Morala sam. Muškarci su me, a obećali su mi da će me pustiti za 15 dana. Nisam ja svijetu odala". Što je značilo da je izdala majku Mariju. Nakon 15 dana oterano je njih 6 (šestero) i streljano: Ana Hajduk, moja majka Marija Dodik, moj muž Ilija Kecman, Ruža Jakovljević i još

3
dvojica drugova. Čini mi se da je jedan bio iz Dubice, a da je drugi bio Bogdan Vidočić iz Matića.

Iz zatvora me je pustio čovjek iz Topole Rado Prichan koji mi je rekao: "Mi znamo da ti radiš sa partizanima, ali te puštamo da ideš hraniti one četvere djecu kod kuće."

Mara Kalabić
Kapitula Brana Kalabić s.r.,
29.11.1987.g.

Savka Kecman s.r.

Isprava prepisa pravilni:

Mila Vinkovčević

St/ulja

OVJERAVA

St/ulja

IZJAVLJENJE: Prilikom druge posjete, Savka Kecman, ona i njena ćerka Keviljka dale su slijedeće podatke o hapšenju i kažu da je;

- Majka Marija Dadik uhapšena... 8.5.1943.g.
- Savke Kecman, kći Marijine uhapšena ... 25.5.1943.g.
- Ilije Kecman, Savkin muž uhapšen 27.5.1943.g.

Marija Dadik rođ. Stojanović i Ilije Kecman streljani su u Banja Luci 16.6.1943.godine.

Zabilježila

Mara Kalabić